

Obsah

Úvod	9
I. Náhradní výchovná péče	11
1. Stručný nástin problémů náhradní výchovné péče	12
2. Systém náhradní výchovné péče a následné péče v České republice . . .	15
3. Systém náhradní výchovné péče a následné péče v Polsku	19
4. Odchod klientů ze systému náhradní výchovné péče	26
5. Stav služeb následné péče	27
II. Klienti zařízení náhradní výchovné péče	31
1. Dospívání	31
2. Fyzická zralost (vyspělost)	33
3. Psychická zralost	36
4. Sociální zralost, socializace	43
5. Sociální znevýhodnění klientů opouštějících zařízení náhradní výchovné péče	50
6. Příprava na rodinný život	51
7. Příprava na pracovní život	56
8. Příprava na život ve společnosti	57
III. Osamostatňování klientů výchovných zařízení	61
1. Zákonné normy v rámci procesu osamostatňování v České republice a Polsku	63
2. Rámec procesu osamostatňování v Polsku	65
2.1. Povinnosti opatrovníka procesu osamostatňování	66
3. Rámec procesu osamostatňování v České republice	67

IV. Osamostatňování klientů v mezinárodním srovnání	71
1. Cíl, metodologie a kritérium výběru	71
2. Zdroje a výzkumy cílových skupin	73
3. Situace ve vybraných zemích (Bulharsko, Česká republika, Polsko a Rusko)	76
3.1. Klienti žijící v náhradní výchovné péči a tuto péči opouštějící – shrnutí	76
3.2. Příprava na opuštění náhradní výchovné péče a následné služby – shrnutí	79
4. Vybrané příklady dobré praxe (Francie a Rusko)	81
4.1. Příklad dobrého řešení ve Francii – Asociace „Notr’Asso“	81
4.2. Příklad dobrého řešení v Ruské federaci – „Murzikí“ a „Rovnováha“	84
V. Výzkumné šetření (polsko – český kontext)	89
1. Stručná charakteristika kvalitativního výzkumného šetření	89
2. Popis výzkumu	95
3. Výzkumné cíle	96
4. Výzkumné otázky	97
5. Výzkumný vzorek	97
VI. Výzkumná zpráva (struktura)	101
1. Rozhovory s klienty (vybraný příklad)	102
1.1. Životní situace klientů	102
2. Rozhovory s vychovateli (vybraný příklad)	118
2.1. Co rozhoduje o nezdaru v procesu osamostatňování z pohledu vychovatelů (vychovatelé o klientech)	118
Závěr	131
1. Závěry a doporučení	131
1.1. Některá doporučení pro vybrané země v rámci procesu osamostatňování	133
1.2. Možná podoba Standardů péče o klienty výchovných zařízení	134
1.3. Některá doporučení v rámci Standardů péče o klienty zařízení	135
2. Návrh změn v systému následné péče	137
3. Některá doporučení týkající se následné péče	138
Literatura	139
Streszczenie	
Usamodzielnianie klientów instytucjonalnej opieki zastępczej w porównaniu międzynarodowym. Kontekst czesko-polski	145

Spis treści

Wstęp	9
I. Instytucjonalna opieka zastępcza	11
1. Krótki zarys problemów związanych z instytucjonalną opieką następczą	12
2. System instytucjonalnej opieki zastępczej i opieki następczej w Republice Czeskiej	15
3. System zastępczej opieki instytucjonalnej i opieki następczej w Polsce .	19
4. Opuszczenie instytucjonalnej opieki zastępczej przez klientów	26
5. Stan usług opieki następczej	27
II. Klienci placówek instytucjonalnej opieki zastępczej	31
1. Dorastanie	31
2. Dojrzałość fizyczna	33
3. Dojrzałość psychiczna.	36
4. Dojrzałość społeczna, socjalizacja	43
5. Niekorzystna sytuacja społeczna wychowanków opuszczających placówki instytucjonalnej opieki zastępczej.	50
6. Przygotowanie do życia w rodzinie	51
7. Przygotowanie do życia zawodowego	56
8. Przygotowanie do życia w społeczeństwie	57
III. Usamodzielnianie klientów placówek opiekuńczo-wychowawczych	61
1. Normy prawne w procesie usamodzielniania w Republice Czeskiej i Polsce	63
2. Ramy procesu usamodzielniania w Polsce	65
2.1. Obowiązki opiekuna procesu usamodzielniania.	66
3. Ramy procesu usamodzielniania w Republice Czeskiej	67

IV. Usamodzielnianie klientów w porównaniu międzynarodowym	71
1. Cel, metodologia i kryterium doboru	71
2. Źródła i badania grup docelowych	73
3. Sytuacja w wybranych państwach (Bułgaria, Czechy, Polska, Rosja)	76
3.1. Klienci przebywający i opuszczający instytucjonalną opiekę zastępczą – streszczenie	76
3.2. Przygotowanie do opuszczenia instytucjonalnej opieki zastępczej i usługi następce – streszczenie	79
4. Wybrane przykłady dobrych praktyk (Francja i Rosja)	81
4.1. Przykład właściwych rozwiązań we Francji – Stowarzyszenie „Notr'Asso”	81
4.2. Przykład właściwych rozwiązań w Federacji Rosyjskiej – „Murziki” i „Równowaga”	84
V. Badanie właściwe (polsko-czeski kontekst)	89
1. Zwięzła charakterystyka badania jakościowego	89
2. Opis badań	95
3. Cele badawcze	96
4. Pytania badawcze	97
5. Próba badawcza	97
VI. Raport z badania (struktura)	101
1. Rozmowy z klientami (wybrany przykład)	102
1.1. Sytuacja egzystencjalna klientów	102
2. Rozmowy z wychowawcami (wybrany przykład)	118
2.1. Co decyduje według wychowawców o niepowodzeniu procesu usamodzielniania (wychowawcy o klientach)	118
Podsumowanie	131
1. Wnioski i zalecenia	131
1.1. Niektóre zalecenia dla wybranych państw w ramach procesu usamodzielniania	133
1.2. Możliwy kształt standardów jakości opieki nad klientami instytucjonalnej opieki zastępczej	134
1.3. Niektóre zalecenia w ramach standardów jakości opieki nad klientami instytucjonalnej opieki zastępczej	135
2. Propozycja zmian w systemie opieki następce	137
3. Niektóre zalecenia dotyczące opieki następce	138
Bibliografia	139
Streszczenie	
Usamodzielnianie klientów instytucjonalnej opieki zastępczej w porównaniu międzynarodowym. Kontekst czesko-polski	145